

Camí de Castellvell

Caldes de Montbui

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Camí de Castellvell o del Foment
Emplaçament
Alçada: Pista a mà (cadena) dreta un cop passat el càmpig El Pasqualet 235

Coordenades:

Latitud: 41.64597
Longitud: 2.15412
UTM Est (X): 429559
UTM Nord (Y): 4610815

Classificació

Número de fitxa 08033 - 80
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Obra civil
Estil / època: Contemporani
Segle XIX
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: cal desbrossar i mantenir els marges del camí nets de vegetació
Protecció Inexistent
Número inventari Sí (IPA 34613)
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Social
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Caldes de Montbui (Pl. de la Font del Lleó, 11)
Autoria de la fitxa Laura Bosch Martínez
Data de registre de la fitxa: dl., 22/09/2008 - 02:00

Descripció

Camí format per un seguit de pedres de granit o llambordes, molt resistents, tallades de forma prismàtica, i col·locades una al costat de l'altra, sobre una base de sorra o formigó. Als extrems les llambordes són més llargues i estan disposades verticalment, en sentit oposat formant una petita cuneta per permetre el pas de l'aigua de pluja

El paviment d'aquest camí està col·locat sobre un subsòl original, al qual s'ha afegit una subbase, una base més ferma seguida d'una capa de sorra o morter i finalment la capa de llambordes.

Aquest mesura uns dos quilòmetres travessant part del càmpig dels Pasqualet, per davant del mas que porta el mateix nom i un cop passada la carretera de Sant Sebastià de Montmajor, al costat del pont, segueix la banda dreta de la riera de Caldes. La seva amplada màxima és de 2,50 metres. En alguns dels seus trams està mig cobert per la vegetació; d'altres per la sorra provinent de la pluja.

Història

Molts dels camins de terra, en arribar el segle XIX amb l'era de la industrialització van quedar obsolets.

Aquests camins i carrers, necessitaven una capa de rodament més ferm que facilités el trànsit dels nous mitjans de transport. L'aparició de la llamborda tindrà un pes primordial. Es tractava d'una pedra resistent, tallada de forma prismàtica, i col·locada una al costat de l'altra, sobre una base de sorra o formigó.

La utilització de llambordes, es generalitza a finals del segle XIX i perdura fins ben entrat el segle XX. Tot i ser un terra de fàcil manteniment, (només calia girar la pedra), la seva instal·lació i conservació sempre manual tenia un alt cost econòmic. Amb el pas del temps, els sols asfàltics les aniran substituint; en primer lloc es resaltarà a les carreteres principals, i més tard, s'aniran canviant en els carrers.

A les pedreres de Caldes, la tècnica d'explotació de les llambordes consistia en l'enderroc de grans blocs de pedra, que s'aconseguia excavant unes galeries dins la roca i dinamitant-les de manera, que caiguda la penya, la roca era extreta no gens menys, devastada amb la dificultat i risc que això comportava pels picapedrers.

La ciutat de Barcelona va ser un gran consumidor de llambordes i el principal client de les pedreres de Caldes de Montbui. Es tenen notícies dels primers empedrats amb llambordes a Barcelona arran de l'Exposició Universal del 1888. La pavimentació a base de llambordes regulars es va generalitzar als anys 1920, i la seva expansió anirà relacionada amb l'adequació de les vies del tramvia. La història de les llambordes de Caldes de està lligada a l'explotació de pedra que es remunta al final del segle XIX quan, coincidint amb la millora de les comunicacions per la inauguració del ferrocarril de Mollet a Caldes, l'empresa de Barcelona Societat Piera, Cortinas i Cia, va enviar un representant a la vila per estudiar el jaciment de granit que existia a la zona. Va ser aquest mateix representant, Pau Llinares, qui l'any 1980 va adquirir, en nom de la companyia, part dels terrenys de la família Castellvell. Es van iniciar les obres i es va començar a llogar treballadors de Caldes, així com picapedrers experimentats de fora de la població. Les primeres extraccions de pedra amb forma de llamborda es van realitzar entre 1892 i 1893.

L'any 1900 l'empresa que explotava la pedrera va adquirir més importància i es fusionà amb fomento de Obras y Construcciones, S.A. (FOCSA). Les "Canteras del Remedio" es convertien en una gran explotació destinada a subministrar llambordes a tot Catalunya, Aragó i Mallorca. L'empresa va anar creixent i la direcció de les pedreres es va instal·lar en un gran edifici noucentista. Es va adequar amb llambordes tot el camí des de la pedrera fins a l'estació de tren. A més a més es van construir un seguit de serveis destinats als treballadors, i fins i tot habitatges, i es va crear una cooperativa de consum i una caixa d'estalvis. Per últim, FOCSA va comprar el cafè-teatre de l'Avenç Nacionalista Republicà, amb la finalitat de crear-hi un centre instructiu i recreatiu per als treballadors i les seves famílies.

L'any 1908, FOCSA ja compta amb 100 treballadors. Amb la dictadura de Primo de Rivera (1923-1930), i

l'arribada de l'Exposició Universal de Barcelona l'any 1929, l'activitat de les pedreres va augmentar. L'any l'empresa comptava amb més de quatre-cents treballadors. Els treballadors que tallaven les llambordes, cobraven per peça acabada, mentre que d'altres tenien feines més secundàries, com el transport de llambordes fins a l'estació, primer amb carros tirats per bous i més tard amb camions. La pedrera va tancar l'any 1933, amb 300 treballadors sense feina.

Després de la Guerra Civil l'any 1939, FOCSA va tornar a obrir la pedrera del Remei. A més molta de la maquinària va ser emportada per les grans riudes de l'any 1962. L'empresa tancà definitivament l'any 1968, amb menys de vint treballadors.

Bibliografia

GENERALITAT DE CATALUNYA. (2008). Inventari del Patrimoni Cultural i Immobile de Catalunya. Caldes de Montbui (Vallès Oriental). Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació. Direcció General del Patrimoni Cultural. Servei d'Arqueologia i Paleontologia. Barcelona, maig de 2008.

HERNÁNDEZ, J. i MONLEÓN, A.-(2007). Visió històrica de Caldes de Montbui. pp 20-21. Ed. Ajuntament de Caldes de Montbui i Thermalia.

Varis autors. (2001). Diccionari visual de la construcció. Generalitat de Catalunya. Departament de Política Territorial i Obres Públiques.

